

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre..... 5 frt — kr.
Fél évre..... 2 frt 50 kr.
Negyedévre..... 1 frt 25 kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Bérmentetlen leveleket el nem fogadunk.

Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos árszámítás mellett a lap kiadó-hivatala által vétetnek föl.

UJPEST.

Társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG

és
KIADÓHIVATAL

hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési pénzek és hirdetések küldendők

UJPEST,
Sándor-utca 3. szám.

Kéziratok vissza nem adtnak.

A t é l.

A nyugotnak mivel népei szerint a mi hazánk, Magyarország, Európának Kanaánja, melyben a tej és méz patakokban folyik, méz, uton-utfélen bőségben csurog.

Elterjedt a hit, hogy nálunk oly jólét s boldogság uralkodik, mint seholy; mindenhol, kastélyban, palotában, kunyhóban egyaránt, az elégedettség hona e föld, a magyarok isten áldotta hazája.

Im hát jöjjetek csak be hozzánk, ti fűtött szobákban, íróasztalok mellett bölcseledő könyvmolyok és nézzétek meg ezt az általatok nagy bölcsen Kanaán földjének elkeresztelt kiszípolyozott hazát és győződjetek meg, hogy mily boldog és elégedett ez a munka terhe alatt megörnyedt, elpusztult éhező nép, — szemléljétek meg kétségbeesztő nyomorúságát, — lássátok meg, hogy egy szegénységben és inségben haldokló nemzet fölött, mint tátong a bizonytalanságnak setét siringdre.

Jöjjetek, a beköszöntött zord idő tapasztalatra fog benneteket tanítani.

A tél csikorgó hidegével küszöbön áll. A munkaidőben is a szűk fizetés következtében a nyomorúságnak keserves kenyerén élő nép, a munkából elbocsájtva, dolog és kereset nélkül szállingóz, a családok hideg hajlékokban, meghuzódva, nélkülözik a legszükségesebbet, éheznek.

Nem-e borzalmas kép, nem-e hajmeresztő látvány, ilyképen látni véreinket!

Van-e, létezik-e ennél szomorubb, siralmasabb dráma az életben?! — Nem hisszük. És a mi népünknek iszonyu végzetrendelte, drámája ez, melyet valóságban eme nyomorult életnek színpadján eljátszik.

S e népnek, e szegény sanyargatott, éhező népnek földjét nevezik el Kanaán földjének.

Ha nem volna a helyzet oly szomorú valóság, mely borzalmat és kétségbeesztést kell, hogy előidézzon minden érző kebelben, ha nem volna oly siralmas az állapot, hogy könnyekre kell, hogy indítson minden a haza és nép szomorú sorsa felett aggódva gondolkozó hazafit, akkor felkaczagnánk, habotába törnénk ki e maró szatira felett.

Ime, azt az országot, melyben a népnek betevő falatja sincsen, melyben éhezni kénytelen, melyben a munka nagyrészt megszüntetett, melyben a kereset hiányzik, melyben minden iparág és kereskedelem pang, de melyben mindezek daczára az adók az összeroskadásig sujtják a szegény szűkölködő népet, melyben a kormány és hatóságok kéréllhetlen és irgalmatlan kegyetlenséggel hajtják be a vállainkra nehezdedt, elviselhetlen pénzterhet és melyben még ezenfelül az emberiségnek piócza serege, a társadalomnak rút Shylokjai is, a zsidóság,

a népet mint fekély ellepi. — Kanaán földjének, melyben tej és méz folyik elnevezni, ahhoz már igazán nagy bölcsnek kell lenni, hogy azt valakivel komolyan elhitesse.

Hazainkban a gyermekek ezrei dermedt testtel, fagy hideg szobákban didergő ajakkal melegséget, kiéhezett gyomorral kenyeret kérnek. — utcáinkon sűrög-forog, te-reinket ellepi a foglalkozás nélküli munkás nép, munkával az övéinek kenyeret keresni akarva.

A munkásnépet foglalkoztatott töképenzes és gyáros a munkaidőben elzsebelt dús hasznon terpeszkedve nézi háza erkélyéről a nyomorúságot, az inséget, vagy léggel fűtött termének ablakából az általa a munkából elbocsájtott szegény nép bizonytalan, sanyaru állapota felett kaczag, a helyett, hogy szánakozást keltene benne ez a siralmas helyzet és gondolkodna a fölött, hogy miképen lehetne és kellene a népnek e mostoha, nemeziszerű sorscsapásán segíteni.

Pedig jó és tanácsos volna ezen szivés és lelketlen, a munkaidőben a szegény munkásnép vérét kiszípolyozott éhletlen, embertelen gazoknak szem előtt tartani azon bölcs tant, hogy a pásztor megnyirja ugyan a nyáját, de azt meg nem nyúzza és nem hagyja más által sem megnyuzatni.

Az istentelen gazok megnyirták már maguk a munkaidőben a türelmes nyáját, raktárakban halmozták össze az értékes lenyirt gyapjut és most gyapju nélkül meztelen testtel engedik azt a tél zord ideje által lenyuzatni

De jól van. Ha ezen gaz, ember formákba öntött lényekben a felebaráti szeretet ocsmány haszonleséssé, az emberi önfeláldozás rút önzéssé, a köteles bizalom bitang csalássá, a hasznos közérdek förtelmes és nemtelen önérdékké, a nemes erény trágár bűnné változott át, akkor maholnap azon tapasztalatra fognak ők is ébredni, hogy az általuk leigázott, éhező és nélkülöző, eddig jóhiszemű, türelmes volt népben is az üdvözítő hit féktelen kétkedéssé, — a kecsgető remény határozott kétségbeeséssé, — a lángoló szeretet elszánt gyűlöletté, — a szent béke kitörő, megfékezhetlen szenvedélyé vált.

Szeget szeggel. — Kiméletlenséget kiméletlenséggel fog fizetni az a nép, mely már megsokallani látszik, hogy míg ő becsületes, fárasztó munka mellett nemcsak hogy nem takaríthat meg semmit, de koldulni volna kénytelen, hogy a munka szünetelésével megélni képes lepyen, addig az a tengerényi jött-ment, sehonnai, őt silány kereseten foglalkoztató, uri nevet felvett sereg éjnek át problematizze meggazdagodott, munkakerülő gazok, bankókból készített babéraikon nyugodtan, zavartalanul mint pihennek.

Ha a nyomorultak a palotákból most csibukfüst mellett boldog-águk és elégedettségük kéjes mámorában, dicsőséget káprázató szemekkel a népnek nyomorúságát lenézve, oly rövidlátók, hogy a parányi, aprócska makkot, egy hatalmas, terebélyes tölgyfának nézik, melynek árnyékában jól érzik magukat és a kandallójukban égő tűzelő fájukból lett paráznak halvány világában a nap, a hold és csillagoknak reájuk vető melegítő és oltalmazó sugarait látják, melyek a félelemnek fagyasztó szikráját előlik, megsemmisítik, akkor csak éljenek ők ezen optikai csalódásban tovább, míg a csalódó szemek világosabban nem látnak, míg a becsukódott szempillák teljesen fel nem nyílnak.

Ébredjétek tehát a szegény nép üldözése elől a hatalom szilárd oszlopainál menedéket kereső szegény gazdagok fel!

Tekintsetek a népre, ti, annak nyomorúságára és leigázására a miniszteri szalonokból engedélyt nyert szerencsés szerencsétlenek! mert ellenesetben sziv és embertelenségtek mellett sem isten akarata, sem a kormányoknak védbástyája, mely alá húzódtok, nem ment meg benneteket a rút elpusztulástól.

A népet, melyet koldusbotra juttatott a gonosz agyatokban megszülemlett fondorkodó csalástok, most egy falat kenyérral baráttá tehetnétek ismét, de ti azt nem teszitek, hanem undorral elfordultok tőle, — azonban bekövetkezik az idő, mert bekövetkeznie okvetlenül kell, midőn egész magtárokat felnyitni szeretnétek, hogy a népet baráttá megszerezzeitek.

De már akkor késő lesz.

Az általatok a kétségbeesés ravatalán tetszhalottnak tekintett nép tehetetlenné, ártalmatlannak látszik most előttetek, de ha feltámad ismét, akkor jaj lesz a ti gonosz lelketeknek, melyet megóvni nincs annyi katon a földön, mely azt képes legyen.

Kenyeret kér a nép, csak száraz kenyeret, adjatok ti gonosz zsidó urak neki, ti, kik azt tőle oly gyalázatos irgalmatlansággal elraboltátok.

A tél beköszöntött, a munkások ezrei foglalkozás nélkül élnek a bizonytalanságnak kitéve, adjatok, ti nyomorult, a munkás nép zsirján hizott gyárosok nekik ismét munkát, mert ha nem, felfordul, ujja alakul a világ, és ha százezrek fognak is ezen epocha új szomorú epocha beáltával elvérzeni.

Mi békét akarunk és ha ti is nyomorult zsidó és zsebeteket tele rakott gyáros urak azt akarjátok, úgy adjatok kenyeret az éhező népnek.

Szterényi Bertalan.

A zsidók középkori virágzása hazánkban.

Ugy-e kissé furcsának tűnik fel e czim? s önkénytelenül azon kérdésre jutnak, hogy ezen emberi alakba bujt szörnyállatok is virágozhatnak? Igen, virágoztak, virágoznak és virágozni is fognak egész a pokol tornáczáig. De ne törődjünk vissza a jelen, sem a jövővel, hanem térjünk vissza a középkori állapotaik megismertetésére.

Az Árpád-ház kiálta után féktelen belvilongás ütötte fel fejét e szerencsétlen hazában s nem csoda, ha mindenét felemészttette a viharos idő s mindene a zsidóság kezébe került zálog czimén, mert őseink még akkor okosabbak valának a 19. század tudósainál s nem engedtek e vérszerzett földből semmit sem elgeseftelni.

Egymást váltották fel a királyok a magyar trónon, a nélkül, hogy sikerült volna egyiknek is rendet hozni be a hazában. Mig végre Nagy Lajos belátva ezen helyzet tarthatatlanságát, a tértől buzgalmának ellenszegülő zsidókat, az országban üzött határtalan gazságaik miatt kiutasította. Főleg okozta ezen erélyes fellépését az, hogy a magyarnak nemcsak minden ingó-bingóját zálogolta már le a zsidó, hanem még Pozsonyban kápolnákra is adtak kölcsönt, a melyet pedig lefoglalva, nem valami tisztességes czélra használták fel. A bányákat roppant olcsó bérletben körmeikhez kaparították s oly rabló rombolást vittek azokban véghez, hogy csak Nagy Lajos dicső tette menthette meg azokat a teljes kiaknázástól.

Es még ily állapotokkal szemben is kiváltsággal ruházott fel hazánkban ezen hálátlan elvetemült, gonosz népfaj. Így Europa bármely más államában megkülönböztető jelet kellett hordaniok, hogy becsületes keresztény ember valahogy be ne piszkolja magát velök, vagy ha ez megtörtént, hogy elégethesse az illető megfertőztetett ruháit. Ezen rendeletet ugyan a budai városi törvénykönyv is átvette, kötelezővé tevén reájok egy sarga folttal ellátott vörösköppönyeg s csúcsos, ugynevezett zsidó kalap viseletét, de hatályra sohasem emeltetett, sőt II. Lajos király egy rendelete, minthogy ez Magyarországon nem volt szokásban, mellőzte.

Továbbá nem is említjük azt, hogy míg más államokban külön városrészekben kényszerítették lakni: addig hazánkba ez sem hozatott be.

Külön főbirájukat a Mendel családból választották, sőt még minden helységben is keresztényekkel ügyeik elintézésére külön zsidóbíró rendeltetett, a kitől a fellebbezett ügyek egyenesen a tárnokmester elé mentek. Kereskedelmi, üzleti és adózási dolgokra nézve azon város szabadságával éltek, a melybe letelepedtek s míg a földhöz ragadt magyar paraszt, kinek őse véren szerző e hont, még egyik községből a másikba sem mehetett át földesura engedelmé nélkül:

AZ „UJPESTI“ TÁRCZÁJA.

Hozzá...

Oh lányka, ha virágidon harmatot látsz rezgeni,
Tudd meg, azok könyveim, miket érted sirtam ki.
S ha hallod a szellő morajt a lombok között,
Tudd meg oh lány, az sohajom, csalódásim fölött.

Hallgasd a szellő morajt
S nézd a harmatot csupán.
Azt kérem tőled oh lányka:
Emlékezz néha reám!

Pásztor Lajos.

Kedvesemhez.

Égszin szemed Édenében,
Fűrésztém meg kebelem;
És azóta újra rab az,
Rablánca a szerelem.

De nem kérdem, hogy szeretsz-e,
Vajjon minek kérdeném?
Ne tudjam meg soha, soha,
Hogy szerelmed nem enyém!

Ne szólj tehát, ne zúzd össze
Bánatlakta szívemet!

addig ez a jött-ment nemtelen pióca faj, teljes szabadságnak örvendő, kiváltságokkal ruházott fel, hogy aljas üzelmeiket országszerte háboríthatlanul üzhessék.

Mit szólnok ehhez ti hálátlan gaz zsidók? Mutassatok Európában csak egy államot, a hol a középkorban ily jólétnek örvendhettek hit-sorsosaitok! És mi a hála: az, hogy megvetve mindent, a mi magyar, a germanizálás leghatósabb eszközeivé aljasodtatok. Nem parul arczotok, midőn összehasonlítjátok őseitek ezen sorsát, a más államokban élt középkori zsidók siralmas állapotát a jelenlegi aljas állapotokkal? Szégyen és gyalázat! De ez nem elég. Hát im nem elég szemtelenség-e a magyarság elleni tüntetésre, most, hogy minden német ajku magyar honpolgár a magyar nyelv elsajátítására törekszik hazánkban, és így helységünkben, hogy nem önközta hibáját helyreüthesse: addig egy pár pókkendi, pállott száju, arczatlan zsidó kölyök elfeledve a multat, a germanizmus csiráját veti el.

A hazafiság és fölgerjedt önéretet azon hálátlanság iránt, melylyel a zsidóságnál a magyarság találkozik, indított bennünket e sorok megírására, figyelmeztetni akarva ezen honáruló zsidókat, hogy nemzetlő üzelmeikkel hagyjanak végre valahára fel, ha I. Lajos korát ismét önmaguk felidézni nem akarják. Addig is, míg szorosan vett hazafiak és magyarokká nem válnak, mi részükre egyéb czímet nem ismerünk, mint akasztófavirág, melylyel megtelik a pokol mélységes feneke.

Antiszemita.

Utezáink siralmas állapota.

Ha valami idegen, pusztá véletlenségből községünkbe tévedne, bizonyára ama érdekes felfedezésre jutna, hogy talán nem is a földet, hanem az eszedi lép ingoványos talaját érintik lábai. Kiváltság föutczánk, valóságos eszedi lép, melynek piszkos sártömege elnyeléssel fenyegeti a járókelőt. Nem is említjük a többi utczákat, melyek szintén nem egyebek, mint hajókázható sárpocolyák; mi egyedül községünk föutczájáról beszélünk, arról, mely községünknek legnagyobb forgalmu utczája.

Számos panaszt hallottunk a község köréből, kik esodálkozásukat fejezik ki a fölött, hogy míg a községelöljáróság megköveteli a polgároktól azt, hogy végrehajtás fogantatásának terhe mellett, adózási kötelezettségének eleget tegyen, addig a polgárság érdekében nem tesz semmit. Vagy talán azt hiszi a községelöljáróság, hogy a polgárság kívánalma a járdák tisztántartására nézve nem jogos. Több mint bizonyos, hogy azon meggyőződésben van, miszerint a polgárság kérelme nem teljesíthető, pedig nem hiszszük, hogy ne hallották volna egyes polgárok kifakadásait ezen állapot fölött, melyben községünk föutczája selymődik. Az ember, ha dolga akad a föutczán, azon kénytelen helyzetbe jut, hogy cipőit a sárba ragadnak.

Sajnos állapot biz ez tisztelt községelöljáróság,

Hadd legyen az rab örökké,
S tömlőze a két szemed.

Hisz csak addig ver, mig te lész
A börtöne angyalom;
De ha innét is elüszsz:
Azt átélni nem bírom.

Ugró Gyula.

Apróságok a színészeletből.

Hogy kapott Bécs városa II. József császár alatt ismét olasz színészeket? Az olasz operát száműzték a bécsi udvarból s helyét a francia színészet foglalta el. Ennek tagjai Schönbrunnban a császári konyháról étkeztek. De az önhietség gyakran kísérelte a művészi dolyfnek. Egy alkalommal a császár éppen étkezés ideje alatt ment keresztül azon termen, melyben a szinpadai hősök és hercegnők étkeztek. Szemtelen ábrázattal ugrott fel rögtön a hősök egyike s a császárnak egy pohár bort nyújtott. „E bort adják fel nekünk mint burgundit! Izlelje meg ön e karczost!” A császár bírálva megizlelte azt s így szólt: „a bor az, a minek ittam (t. i. burgundi), de ilyen maga fajtájú embereknek ugyancsak rossz; franciaországba kell, hogy menjenek jobbat inni.” — Két óra

szégyeljük magukat, hogy egy községben, mely Magyarország szívéhez, a fővároshoz alig fekszik egy órányira, oly sárosak és piszkosak legyenek az utczák, hogy bátran beillenének Bosznia bármely piszkos török városának. De minálunk sokkal fontosabb teendői vannak az előljárásnak mint az utczák tisztántartása s gondolja magában: nem kár egy polgárért sem, ha abbalele is fullad, csak fizesse az adót mert ez az ő kötelessége. Im csak fizess szegény polgár s hallgass, még ha térdig érő sárt taposnod is kell.

Figyelmet érdemel az is, hogy utczáinkban minő sötétség uralkodik. Bizonyára ismét oly kezekre van a világitó anyag bízva, melyek azt a maguk czéljaira használják fel. De jól van ez, legalább a bíró ur majd ismét mutogathatja cicerói ékesszólását, midőn majd az újra felfedezett tetteseket „gazembernek” nevezheti.

Most a petróleumot, több mint valószínű, más célokra fordítják, mivel sötétben botorkálunk, s a közönség, majd ha egykor világosságra fog ismét ébredni, akkor bátran elmondhatja azt, hogy a petróleum tolvajokat a bölcse bíró megcsipte és „legazemberrezte”.

Falra borsót. Mig ily községelöljáróságunk lesz, mely a közügyeket nem hordja szívében, hanem lopás a község vagyonából a kenyere, mindaddig sáros utczáink lesznek és utczáinkban a sötétség országa fog uralkodni.

Egy polgár.

Felhívás előfizetésre!

Minden vasárnap megjelenő lapunkra, felhívjuk a tisztelt upesti közönséget hogy előfizetéseiket megtenni méltóztassanak.

Lapunk ára:

Egész évre..... 5 frt — kr.
Fél „ 2 „ 50 „
Negyed „ 1 „ 25 „

Előfizetőinknekazon előnyt és kedvezményt nyújtjuk, hogy bárminő ügyükben lapunkban díjtalanul erős támaszt, erélyes pártfogót és lelkiismeretes védelmezőt nyelhetnek.

Az előfizetési pénzek postautalványon a címnek pontos megjelölésével kiadóhivatalunkba (Ujpest: Sándor-utca 3. sz.) küldendők, vagy személyesen is áthozhatók.

Lapunk egyes számai 10 krajczárért kiadóhivatalunkban, Fridmán József ur fűrdőpénztáránál, a lóvaspálya indóház dohány-tözséjében, Kriszt József, Földessy Károly, és Liedloff József fűszerkereskedő uraknál kaphatók.

Régi számaink a kiadó hivatalban kaphatók.

Az „Ujpest” kiadóhivatala.

lefolyása alatt egy udvari ember tudtára adta az egész társaságnak, hogy felszedheti sátorfáját. Így az olasz opera ismét vissza került s ennek tagjai óvakodtak bármely alkalommal, szemtelen magaviseletet tanusítani.

Egy színész három kis gyermekét a legzordabb tében, fűtetlen szobába zárta s mitem hagyott hátra azoknak, a mivel éhségüket csillapíthassák. Midőn a gyermekek éhségtől és hidegtől gyötörtetve keserves sirásra fakadtak, a szomszédok figyelmessé lettek s végre az ajtót is betörték. Egy idegen, ki szinte velök jött, ezeknek láttára igen megindult s kérdé: „Istenem! gyermekek, hol van anyátok?” „A színházban”, felelé a legöregebb „éppen egy gondos anyát játszik.”

Igazeágtalan dolog az, hogy a néző község nem a sugót tapolja ki, mert ez sokszor jobban deklamál, mint a látható színész.

C... hercege nagy barátja volt az éneknek és a zenének. Ez okból gyakran adott hangversenyeket palotájában s némelykor jelesebb művészeket művésznöket is meghívott asztalához. Egy időben bizonyos Giargi nevű kedvelt párisi énekesné tartózkodott C-ben. A herceg

Különfélék.

— A szolgabíró mint tolvajláshoz czinkos-társ. Fridmán József fürdőtulajdonos urtól a kincstár egy régi illeték fejében 60 frtnyi követelést támaszt. Fridmán ur, — a mennyiben ezen tőle követelt illeték legjobb tudomása szerint elődje által kitől 3 három évvel ezelőtt a fürdőt örök árban megvette, a község pénztáránál már lefizettetett, — a másodszori fizetést megtagadta és igazolásául ezen összegről szóló nyugtát a községhez Kovács Ferencz Vác-felső-járásai segédszolgabíró jelenlétében bemutatta. A községi adóhivatalnak rendetlen könyvvezetése mellett egy órai keresgélés, lapozgatás és botorkálás után végre ráakadtak, hogy tényleg ezen összeg lefizettetett, azonban a „megjegyzés“ rovat szerint a 60 frtnyi összeg, a helyett, hogy az egyenesen rendeltetése helyére a kincstárnak juttatott volna, Herczeg, ez időszert az ismert 3000 frtnyi helypénz elikkasztása miatt három évi börtönrre elítélt akkori szolgabírói végrehajtónak adatott át, hogy juttassa az összeget Kemény Koch Gusztáv szolgabírónak kezeihez. Herczeg, mint egy eredeti okmányból kitűnik, a szolgabírónak ezen összeget át is szolgáltatta, mert máskülönben Kemény szolgabíró az összegnek átvételeit sajátkezűleg el nem ismerhette volna, azonban a szolgabíró jónak látta a pénzt, jellehet Herczeggel megosztzkodva, az ő kincstárába és nem azon kellett volna az államiba helyezni el. Ily módon elcsúszott a pénz, a kincstár az illetéket, mi természetesebb, még mindig követeli, hívnék, hogy a tartozó fél azt még nem fizette meg. De mily kellemetlenül fog az adófelügyelőség csalódni, ha ezen újabb rablásról a szolgabírónak meggyőződnie kénytelen lesz. Reméljük, hogy Leypold Kornél adófelügyelő ur ezt az ügyet vizsgálat tárgyává téve, a fenytő törvényszéknek fogja az iratokat átszolgáltatni, és ha nem, úgy kiterjeszkedünk reá is, mint az újpesti, a váci és a megyei rablóbandának bűnpalástóljára. — Ezen eset világosan tanuskodik a mellett hogy Herczeg, — ki a szolgabíró tudtával még mielőtt végrehajtó lett, Kemény Koch Gusztáv járásában, több rendbeli bűnököt követett mint rovott előéletű egyén el, — a szolgabíróval egy hurot pendült és a szolgabíróval compániában üzte a lopásnak ügyes mesterességét. Hogy a szolgabíró oldalán mellé ilyen Herczeg-féle gazembert vett, az kiszámított célzással történt, mert úgy kombinált az élehetlen gonosztevő, ha valami ama számtalan, titkon elkövetett lopás, sikkasztás és rablásból napvilágra találjon, hogy legyen valaki, kire az ódiomot hárihassa, hogy legyen Herczeg az, ki azért bűnhődjék. Ha eddig Kemény Gusztávnak sikerült is, hogy szerecsen potóját mindig fehérre moshassa, az egyszer rajta vesztett, ezen piszkos esetből hosszú bűnös ujjait tisztázni nem fogja tudni, mert sajátkezü nyugtázása ezen összegnek csak azt bizonyítja, hogy ő tényleg a pénzt felvette, de azt a kincstárnak be nem szolgál-

felkérte őt egy nála tartandó hangversenyen énekelni, mit a művésznek meg is ígért. A nap és az óra megérkezett, melyen a concert megtartandó volt. Szép társaság gyűlt egybe s a hangverseny kezdetét vette. Azonban Giorgi k. a. kedvetlen lévén, nem jött el. Látva a herczeg, hogy a rendes időben még nem érkezett meg, egy szolgát küldött érte. — „Istenelem,“ szólt a művész, „hisz látja, hogy lehetetlen már megjelenem, még egész pongyolában vagyok s mire öltözékemmel elkészülnék, a hangverseny rég végét érte. Szégyennel kell bevallanom, de egész megfellekedtem a herczegnek tett ígéretemről.“ — Ezzel az ügy el volt intézve s elmúlt néhány hét, midőn a felledekeny művésznőt a herczeg meghívta ebédre. Pompásan, mint egy királynő, szépen mint Hebe és örömmel szívében kocsizott a művész a herczeghez. Megérkezvén, egy előszobába vezették; de ott nem volt látható a vendégek közül senki. Elégedetlenül és fagyoskodva — mert tél volt s a terem csak gyengédeden volt fűtve — várakozott ott félóránál tovább. Végre megjelent a herczeg komornyikja s tudomására hozza, hogy ő fensége a meghívást egész elfeledte, s ma már az udvarnál ebédelt.

tatta. Várandók vagyunk az adófelügyelőség részéről megindítandó vizsgálatra, a midőn a tárgyra ismét érdemlegesen visszatérünk. Tény az, hogy ez az eset élénk világitásba helyezi járásunkban a bűnös gazdálkodást amit mi természetesen találunk ott, ahol Kemény a szolgabíró és Földváry az alispán.

— A halottak napja nálunk ez évben Illek Vinceze plébános urnak kalendáriuma szerint vasárnapra esett. Akkor, midőn az egész keresztény világban vasárnap örömmünnepe, nálunk az egy szentté (!) avatandó plébános önkényétől gyászünneppé változott tendeltetett. De hát jellehet, a plébános ur az igazi halottak napján annyira elfoglalta volt különféle geseftjeivel, vagy családja körében, vagy vendégségben, vagy gyámsága (!) alatt lévő özvegy asszonyaival, vagy tán egy elmaradhatlan volt vadászattal, vagy egyéb más dolgok és ügyek körül, a minék csak ő egyedül és asszonyi környezete volna megmondhatója, hogy ő a hivatalos és kötelei ünnepi funkcióra nem érkezhett. Nagylelkűek, türelmesek, elnézők, loyálisak itt a hívek, különösen vele szemben gondolta a plébános és tiszteletbeli zsidó rabbi Illek Vinceze ur, — denique ennek tudatában bátran el is halasztotta a gyászünnepeket az örömnapra. Különbén igen helyesen cselekedte meg azt Illek ur, a mit szándékosan cselekedett. Nagy az ő tapasztalata, de nagyobb az ő hely és személyszerete a községben és hívei közt. Ő tudja azt legjobban, hogy akkor kell a népnek gyászolni, mikor a plébános urnak örömnünnepe, illetve vasárnapja vagyon más szóval a mi a plébános urnak öröm, az a népnek, híveinek gyász kell hogy legyen. Neki mindennap, a vasárnapon kívül is örömnünnepe és ez elég ok, hogy az ő vasárnapján se szabadjon a népnek az örömtől ünneppé tennie. Azonban megfordul ám még a koczka olyképen is, hogy a plébános urnak mostani örökös öröme tartós gyásszá, viszont ugyanakkor a híveknek gyászja örömmé fog átváltozni. Jó lesz ezt a kalendáriumot hamisító és még más egyebet is büntetlenül csináló plébános urnak megjegyezni. — A plébános urnak szentszékekben (!?) vasárnapon megtartani rendelt halottak napján nagy közönség özönlött ki a sirkertbe, hova az egyletek is testületileg, zászlóikkal ünnepelesen kivonultak. Gyönyörű szép látványt nyújtott az est szakában a sirkert; a gyertyák, lámpionok, és lámpáknak fény és lángtengere, a szobnól sebb koszorokkal és szalagokkal díszített sirokat fényesen világitották meg. A gyászünnepelemek fényét nyagyan és sokban emelte Kiss Oszkár urnak a „hadastyán“ egylet nevében mondott magyar emlékbeszéde és Führer János urnak a „Nándor“ betegsegélyző egylet elhunyt tagjai felett tartott német szónoklata. Führer urnak beszédét jegyzetek alapján díjében a következőkben adjuk. „Tisztelt gyülekezet! Mint utasok ezen földi életpályán, ismét egy nagy utat tettünk vissza, melyet esztendőnek nevezünk és ismét itt állunk a gyászban e szomorú helyén, a sirkertben zászlóinkkal és lángokban lobogó fátylakkal, hogy a kegyelet adóját ember és egyleti tagtársainknak sírján lerojúk. Az évek mulnak oly gyorsan mint a minő gyorsan a madár a levegőt keresztül szeli, azon különbözettel, hogy míg a madár levegő tengerben semmi nyomot maga után nem hagy, addig a mi nyo-

De la Matte Houdartnak tragédiája: „Ines de Castro“ egykor oly hatást idézett elő, hogy az udvar és lakosság egyaránt könyvekben tört ki s az általános elérzékenyedés annyira ment, hogy egy fiatal ember, kit megfizettek azért, hogy egy előforduló jelenetet kifütyüljön, ily szavakkal fordult egy mellette álló cimborájához: „Nesze itt e sip, fütyölj majd helyettem, én nem tudok, nekem sírnom kell.“

H. herczeg udvaránál egy alkalommal „Elyseum“ című darabot adtak. A színészek oly rosszul tanulták meg szerepeiket, hogy a sűgöt az egész előadásokon keresztül hallani lehetett. „Hogy tetszett önnek a mai darab?“ kérdé egy hölgy O. bárót. „Természetesebben nem is lehetett volna a szerepeket adni, a színészek még a Lethe vizéből is ittak. (Lévén a Lethe vizének az a jó tulajdonsága, hogy az, a ki belőle iszik, mindent elfelejt.)

Legnagyobb dicsőség egy színjáték íróra nézve az, ha művéből a nép példabeszédeket csinál.

Virághalmi Árpád.

munk e földön e hely, e szomorú sirkert, melyben ha nyugszunk, egyenlők vagyunk mindnyáján társadajui és kaszt különbség nélkül. Itt megszűnt a remény, itt eltöröltetett a jövő, megsemmisült az öröm, elmúlt a fájdalom. Elhunyt társaink! Nézzetek reánk az egekől, a csillagokból, és látni fogjátok, hogy becses emlékek még él élénken bennünk, barátságok forró érzelmi még mindig dobognak szívünkben. Azonban ne zavarjátok fel nyugalmatokat! pihenjétek békében csak tovább rideg és kopár sírjaitokban és legyen könnyű nektek a drága anyaföld. Fenn az egek Uránál találkozunk!“

— Hatóság elleni erőszak vádja alatt állott a budapesti kir. törvényszék előtt Schiffer Sándorné, Schiffer tánczmesternek neje, mert a mult évben Baternay Géza segédegyező és egy kisbíró által egy frt iskolamulasztási bírság miatt nála lefoglalt dunyhát lakásából elvitetni nem engedte, és az elvitelt tettelegességgel a hatósági közegek ellen megakadályozni akarta. A végtárgyalás folyamán a bizonyítási eljárás kiderítette ugyan a hatósági közegekkel szembeni ellenállást, kiderítette azt is, hogy Schifferné a vádléval foglalt kifakadásokat a hatóság ellen azon szavakkal: „rablók, tolvajok, zsványok, csirkefogók“ használta, de mindannak daczára az államügyészséget képviselt Sellyey alügyész indítványára a törvényszék: elnök Kéri, szavazóbírák Matlekovits és Bánó, ő ugy a hatóság elleni erőszak, mint a becsületsértés vádja alól felmentetett és pusztán rendőri kihágás miatt ítéltetett el 2 frt pénzbírságra, amit Schifferné nyomban le is fizetett. Tehát mi a tanulság ebből?! Nem-e az, hogy a mi hatóságunkat, az előjáróságot büntetlenül rablóknak és zsványoknak lehet elnevezni! És miért?! Mert a törvényszék is tudja, hogy istenigazában azok is.

— Zsidó gazság támogatva az előjáróság által. Szemben a községháznak nevezett büntényával nem egy ronda, a község ház embereitől és hivatalnokaitól látogatott zsidó pálinka butika, melynek nyomorult tulajdonosa valami Ellbogen nevű, körmönfont ortodox lengyel zsidó gazember. Ez az élehetetlen, piszkos, aljas, pajszos zsidó, bűzös, istálló forma butikjában mérges pálinkáján kívül még egyebet is árul, többek között szalmát is. E napokban, éppen midőn egy pár részeges éhenkórász hivatalnokai a közegnek magukat a zsidónak potya pálinkáján delkáltá, benyit oda valami Retkesné nevű asszony, egy derék s becsületes munkás polgártársunknak felesége, kérve két zsup szalmát s két krajczárért pálinkát és nyomban a pénzt a zsidó egyik csacszó, nyápicz, locskos Szalikájának a vásárlandókért át is szolgáltatta. Retkesné elfogyasztva a zsidónak mérges italát, és tulajdonába véve a kért szalmát, a büzfészekből eltávolítani akar, midőn mellé toppan és utját állja az a kis komisz zsidó lány és zsidó szokás szerint durván ráfordmedt, hogy fizesse meg — a már egyszer kifizetett, — pálinka árát. Természetesen Retkesné hivatkozott arra, hogy ő már egyszer megfizette a két krajczárt és szemtelenség azt még másodszor is követelni akarni. Azonban az a rongy zsidó lány nem vette családi szándékát tréfa dolognak és úgy találta Retkesné 5—6-szor fejbe, hátba, oldalba kezével és egy felkapott bottal ütlegelni, hogy Retkesné is, daczára annak, hogy már vagy 60 esztendő lehet, eldobva a kezében tartogatott szalmát, tűzbe jött, és szabadkozva — mint azt ilyenkor mindenki tenné, — védekezni akart ütlegeltetése ellenében. De a hogy eldobja szegény a zsupokat és azt a pálott száju zsidó lányt megfogni akarja, mellette terem az a két ingyenelő, részeges, pálinka butikokban fetrengeni szokott hivatalnok ur, és őt a földre teperik, lefogják és egy kisbíró után küldve, az utcán keresztül hallatlan brutalizmussal a börtönbe cipeltetik. Ez történt reggeli 8 órakor és csak másnap 10 órakor délelőtt bocsájtották szegény Retkesné a börtönből szabadon. Tehát, mert Retkesné ama ronda, gyalázatos zsidó kanca dögöske ütlegelésének önként nem hajtotta be derekát és az ellen szabadkozni merészelt, élehetetlen és gonosz bírónknak zsidóbarátság sugalta igazságérzetéből kifolyólag 26 órai községi dutyit kellett elszerveznie. No már most mondja valaki, hogy van igazság ezen annyi bitang, nyomorult gazember által taposott földön; állítsák még továbbra is a filozofizmus, toleranciájukkal és humanizmusukkal kaczerkoldni akaró szemfényvesztők, hogy a zsidó nálunk nem az ur; döntse meg im már

bárki is azt az igazságot, hogy ma napság nem az oltár, hanem a zsidó szent és sérthetetlen. De varjatok csak, ti hitvány zsidó véredek és ti nyomorult, elhanyagolt, préda után futkosó hivatalnok nevet bitorló éhes agarak! Ma még Stern Ignác pálinkás zsidónak Einadten báró kegyetlen meggyilkolásából e edő millióból és Wolfner Lajos börtönöző jordannak százezreiből és más, bennetek a lelket fentartó gaz, és gonosz zsidók pénzéből urak vagytok ugyan, hatalmaskodva, basáskodva a szegény nép fölött, de hogy ma-holnap mire fogtok ébredni és mivé váltok, urak maradtok-e, vagy üdözött földönfutók lesztek, azt a közel jövő rejti titkos méhében.

— A titkos prostitució. Általánosságban szólottunk már arról, hogy községünkben az erkölcstelenség mily bámulatosan felütötte tanyáját. Ha végig megyünk utcáinkon megdöbbenve vesszük észre, hogy azokban csak úgy hemzsegnek a mindenféle erkölcserontó lebutok. Igen hemzsegnek, mivel egy községnek, melynek lakossága 13000 lélekből áll, nem szabad hogy a lakosság számarányának meg nem felelő több nyilvános házakkal birjon. Ez csak a mi községünkben lehetséges, hol a községelöljárósága a közérkölcse ápolásával és fenntartásával mitsem törődik. Van ő nekik egyéb teendőjük; szerintük sokkal fontosabb, polgárokat jogtalanul erőszak alkalmazása mellett letartóztatni és megbotoztatni, mintsem erkölcs felett őrködni. Két nyilvános ház, épen az állami polgári leányiskola szomszédságában van; bárki meggyőződhet róla. Nézzé meg s gondolkozzék arról az előjáróság, hogy egy iskola mellett miként foglalhatnak helyet erkölcserontó lebutok, midőn ezek mellett naponként négyszer eljáráni kénytelenek, serdülő leányok, kik a legszemetlenebb inzultusoknak kitéve vannak a prostituált aljas személyektől. Ti hozzátok fordulunk szülők! Ti kövessetek el mindent Rózsa Iván polgári iskolai igazgató urral egyetemben, hogy serdülő leányaitokat ezen erkölcseinket megmetelyező helyek onnét pusztuljanak; önérdéketek követeli ezt ha pirulni nem akartok, mert ott, hol az erkölcs és tudomány magasztos tanai csepegtetnek a növendékekbe, ott nem szabad, hogy a környék megszegyenítse és meggyalázza az oktatást.

(P. D.)
— Zsidó gentlemen fogalom, a mi alatt multszámunkban hozott közleményre, a magát abban felismerni vélt orvosnövendék nálunk személyesen ügyét előadta. Az igazságnak tartozunk azzal, hogy helyreigazítsuk, miszerint magunk meggyőződöttünk, hogy ő szemben az öt levélben megsértett zsidó suhanecz kölyökkel a bűnös eljárásához megtorlásért folyamodott, a mit azért tett, mert egy olyan jött-ment, sehonnai miveletlen, faragatlan és durva emberféle zsidó egyéntől lovagias elégtételt nem kérhet. Kíváncsiak vagyunk, hogy a büntető eljárás ezen leány kegyhajhászó esetben minő ítéletet fog mondani s kinek fogja a dícsőség babérait osztani maga a kis Rűfke, kit bizonyára, mint a sértésnek közvetlen előidézője, a tárgyalásra előidézteni fog. Hihetőleg a bíró majd meg fogja magyarázni a kis Rűfkének azt is, hogy a szívvel jó lesz máskor nem alkudozni és nem sacherozni, és akkor nem kell bírósághoz fáradoznia.

— Egy mulatságot rendező bizottság alakult meg helyben, mely mint értesülünk, a mulatság uszta jövedelmét az „Ujpest“ anyagi gyarapodásának szánta. Hát megvalljuk, ez igen szép figyelem reánk nézve, de a milyen szép a megemlékezés, olyan szépen megköszönjük a tisztelt rendező bizottságnak az irántunk tanúsító érdeklődést és jóakarát. Az „Ujpest“ senki től könyöradományt el nem fogad, így azon bizottságtól sem, mely mulatság rendezés czimén részünkre támogatást koldulgat. Felkérjük e szerint a tisztelt bizottságot, hogy ebbeli szándékától álljon el, és ha a mulatságot rendezni akar, úgy rendezze azt a jótékony célra, például „szegény iskolás gyermekek felruházására“, vagy egy „alakítandó nép-könyhára“.

* Egy született párisi nő előkelőbb házakban a francia nyelvet és a zengorajátékokat igen kedvező feltételek mellett oktatni óhajtaná. Közlebbi tudósítást e lapok kiadóhivatala ad.

Szerkesztői üzenetek.

Szterényi Leó (Brassó). A szorgalomból részünkre egy pár sorból álló megemlékezés nem kerül?! Szombatéknál töltött pár napi élményt jó lesz leírni és mi majd az elbeszélést formába fogjuk úgy önteni, hogy az név alatt közölhető legyen. — Szepsz Szt.-György. Köszönjük. Nagyszerű Kérjük a folytatást. Üdvözlünk. — M. Budapest. E számból kiszorult, csak jövőre hozhatjuk. — Kóka. Mindaddig a válasza feleletet nem kaptunk. Visszaküldjük a kéziratot?

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szterényi Bertalan.

Nyilt tér. *)

Lakváltoztatás

A nagyérdemű közönséget van szerencsém értesíteni miszerint eddigi lakásomat és műhelyemet november 1-től az Atilla utcából a

Lőrincz utca 87 szám alá

tettem át és remélni szeretem, hogy becses megbízásaival ott is felkeresni méltóztatnak.

Mély tisztelettel

Drobina János,
esztergályos.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal felelőssége a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

A

'FÜSTÖLLŐ'

I. és II. évfolyama

(minden évfolyam külön fűzve)

3 frt. helyett mindkettő együtt

csak 2 frt.

A most folyó III. évfolyam (ez évfolyam 28 számból áll) előfizetési ára 2 frt 25 kr. Az I. II. és III. évfolyamot együtt és egyszerre rendelve meg 5 frt 25 kr. helyett 3 frt 50 kr-ért adja

a „Füstöllő“ kiadóhivatala,
Budapest, VIII., Eszterházy-utca 12. sz.

Bartalits Imre könyvkiadóhivatalában
BUDAPEST,

VIII. Eszterházy-utca 12. sz.

megjelent és megrendelhető:

VÉDBESZÉDEK

politikai sajtóperekben.

Hentaller Lajos, Hoitsy Pál, Kászonyi Dániel, Kovács Pál, Pázmándy Dénes, Schaffer László, Szalay Imre és Verhovay Gyula védelmére mondotta

KOMJÁTHY BÉLA.

Ára 1 frt. 20 kr.

Bartalits Imre kiadóhivatalában megrendelhető:

A MEGRÖGZÖTT MAIMONIDES DELIRIUMA

vagyis:

HITELES ZSIDÓ-KÁTÉ,

a talmudszidó hitágazatai, imái és vallásos szertartásai.

IRTA: ZIMÁNDY IGNÁCZ.

Ára 2 forint.

Budapest, postabélyeg kelte.

T. cz.

Van szerencsém a regényirodalom legújabb és legkitűnőbb műveit oly mesés árban ajánlani, ami egészen ajándéknak mondható. **Ily olcsó áron a hazában bizonyára még senki sem vett könyveket.**

A regények czimeit a következők:

Kö-tet	Ára frt.	kr.
1. A párisi mohikánok Dumas-tól	47	25
2. A het főbűn Sue-től	17	25
3. A nyomorultak Hugo-tól	12	3
4. A rémes éjék Brot-tól	2	1
5. Az emir leánya Brot-tól	2	25
6. A felsőbb társadalomból Szekkey-től	2	50
7. Öld meg a nőt. Richebourg-tól	3	75
8. Dobsa Lajos színművel	2	50
9. Szellemi komfortable. Bús Vitéz-től	2	50
10. Egy szerencsétlen család. Ch. Hugo-tól	2	50
11. Elbeszélések. Karát-tól	2	50
12. Az esküdtsek ítélete. (Angol regény.)	2	50
13. Életképek. Reviczky-től	1	25
14. Egy gombostű. Saint Germain-től	1	25
15. Diszonancia. Kulcsá-tól	1	25
16. Az öreg Lecocq. Boisgobey-től	5	25
17. Zsófia hercegnő. Belot-tól	1	25
18. A kis baróné pisztolya. Columbiertől	1	25
19. Az oltárnál. Werner-től	2	50
20. A pénztárnok. Daudet-től	2	50
21. A szépség királynője. Belot-tól	2	50
22. A rejtélyek háza. Montepin-től	2	50
23. A hóhér gyermeke. Diquet-től	3	75
24. Az ürdög bábja. Montepin-től	4	1
25. Dráma a tébolydában. Montepin-től	3	75
26. Az éj királynője. Montepin-től	3	75

Összesen 26 különálló regény 100 kötetben.

Mindazok, kik e 100 kötetet egyszerre rendelik meg, s megrendelés alkalmával az összeget postautalványon beküldik, az egész regényciklust 25 frt helyett 20 frt-ért kapják bérmentve.

Egyes regényeket (nem az egész ciklust) rendelve meg, kötetenként 25 kr.

Felkérem a címlet e regényekből próbakép néhány kötetet megrendelni s az ezekről járó összeget beküldeni, az összeg vétele után a könyvek pontosan és bérmentve postára tételnek, így mindenki meggyőződhetik a könyvek valóban hallatlan olcsóságáról, s megvagyok győződve, miszerint e könyvekből mindenki nagyobb megrendelést teend.

Szintén nálam jelentek meg Kassay A. következő munkái:

A község jegyzői és körjegyzői hivatal 1.50

A község bírói hivatal 1.-

A község előjáróság hatásköre és teendői a büntető ügyek körül -60

A mezői rendőri törvény -50

Mind a négy munka együtt és egyszerre rendelve meg 3 frt 60 kr. helyett csak 2 frt 50 kr.

Czimed szives megrendelését kérve, maradtam illő tisztelettel

BARTALITS IMRE.

Kitűnő finom természetes vörös borok.

Kaphatók 14 literes hordóktól fel. Literje 20, 25 és 30 kr. Hordókat gyári áron számítunk. Mintául csakis hordókkal küldünk.

Megrendelhető:
Nagy-Harsányban, u. p. Villány
Zágonyi Györgynél
a bortermelők megbizottjánál.

Bartalits Imre könyvkiadó-hivatalában megrendelhető:

TISZA-ESZLÁR
a multban és jelenben.

A zsidókról általában. — Zsidó mysteriumok. — Rituális gyilkosságok és véráldozatok. — A tiszta-eszlári eset.

IRTA: **ÓNODY GÉZA,**
országgyűlési képviselő.

Ára 1 frt. 50 kr.